

halve ducats, verzoekende met alle eerbied dat, zo ook de versochte quart dukats, en dubbelde schellingen, of vijftien stuyvers stukken, voldaan mogen worden, alzo de gemeente, dewijl de ropijen genoegzaam uyt de wandeling zijn, niet weynig gemak van die speciën genieten en de Compagnie daarop alsnog profiteeren zoude een zoet advans.

Fol. 48v-49r.

(De onderkooplieden en assistenten die geen werk hebben, zullen zo spoedig mogelijk aangesteld worden. Te Batavia zijn er geen boven het bepaalde aantal. Per eind september 1759 waren er daar 66 en per eind september 1762 is dat verminderd tot 46. In afwachting van aanstelling zijn er volgens de jongste berichten op Ceylon 7, Coromandel 5, Bengalen 3, Surat 2, Malabar 2, Ambon 1, Ternate 2, Makassar 1 en op Java's Oostkust 2, dus in totaal 71. De bevelen omtrent aanstelling en bevordering in de brief van 20 maart 1759, zowel als het wegzenden van onbekwame personen zullen worden uitgevoerd. Zo is, in de vacature van de inmiddels overleden hoofdadministrateur en opperkoopman van Malakka, Hendrik Duurvelt, opperkoopman Godfried Kretschmar benoemd [fol. 50], ondanks diens verzet en verzoek zonder gage te Batavia te mogen blijven. Niemand van die rang heeft nu geen aanstelling, aangezien Pieter van Jongstal van Ambon is teruggekeerd naar Batavia en gerepatriëerd. Van de kooplieden is er te Batavia al lang geen zonder aanstelling geweest en de vier te Colombo moeten volgens de brief van 31 juli 1762 op vacante koopmansplaatsen in Ceylon benoemd worden. De voorlopig daarop benoemden onderkooplieden zijn teruggetrokken en ook de boekhouders die voorlopig onderkoopmansplaatsen hebben bezet. Zo wordt men bevrijd van een groot aantal onnodige dienaren. Hoewel deze maatregelen hard nodig waren, moeten ze, met alle eerbied, toch nadelig genoemd worden. De schrijvers, die tegen lage beloning het meeste werk verrichtten, werden tot nu toe slechts aangespoord in de hoop dat zij op zo'n kantoor bij een bevordering een onderkoopmansplaats zouden krijgen. Zulke posten hebben nu niets aanlokkelijks meer, omdat zij ontbloot zijn [fol. 51] van voordelen die wel aan rekenplichtige plaatsen in meer of mindere mate verbonden zijn. Als men de schrijvers niet geheel moedeloos wil maken, wat bij velen al gemerkt werd, dan moet men ze naar ouderdom en bekwaamheid laten opklimmen. Daarom zijn onderkoopmansplaatsen die sinds het ontvangen van de brief van 20 maart 1759 op de schrijfkantoren vacant werden, met de bekwaamste schrijvers vervuld. Ze worden nogmaals voorgedragen voor de rang van onderkoopman. Onder de aankomende onderkooplieden zijn er zelden liefhebbers of bekwame personen voor zulke lastige en weinig opbrengende posten. Bovendien ontstaat er door hun onervarendheid maar chaos. Het bevel geen overplaatsing uit een buitenkantoor naar Batavia, of verlossing naar Nederland te geven met behoud van gage voordat de ambtstermijn is verstreken, zal uitgevoerd worden. Zo is kapitein Dominicus von Staeden reeds zonder gage repatriëring naar Nederland toegestaan. [fol. 52] De commissarissen die bevoegd zijn ontslag te geven, is opgedragen alle ambachtslieden en andere die binnen hun dienstverband ontslag krijgen, in te lichten dat zij op reis geen gage ontvangen. Degene die bij aflopen van hun dienstverband niet willen repatriëren, zullen geen gage meer ontvangen, totdat ze weer in dienst treden, of naar Nederland terugkeren. Zo kon de commandeur van Jaffna Jacob de Jong jr., van wie het dienstverband al geruime tijd was verstreken, naar Batavia komen maar zonder genot van gage. Het bevel in de brief van 5 oktober 1761 om degene van wie het dienstverband was verlopen voordat deze brief was ontvangen, na een jaar geen gage meer te geven, is op 19 mei 1762, toen ze geopend werd, uitgevoerd. De opperhoofden van de kantoren is bevolen een lijst van deze dienaren op te stellen en hun gage per 19 mei 1763 te beëindigen. Schout-bij-nacht Houtingh, die is aangekomen, [fol. 53] zal men naar vermogen behulpzaam zijn en zijn instructie zal men naleven. Overeenkomstig artikel vier zullen geen vreemde of particuliere schepen op de werven van de Compagnie vertimmerd worden. Zoals reeds in de brief van 4 mei werd bericht, kregen de Engelse oorlogsschepen La Baleine, Panther en Revenge op grond van de brief van 9 april 1761 toestemming voor reparatie. De rang van genoemde schout-bij-nacht, waarover niets wordt gezegd, is aan brigadier en hoofd van de militia naar anciënniteit ge-